

háború előtti létszámot napi átlagos 300 főnyi olvasóközönségével. A használat megkönnyítésére szolgálnak a szerzők, címek és szakok szerinti alfabetikus cédulajegyzékek.

A *Biblioteca Comunale* állománya ma körülbelül 300 ezer egységre rúg, beleértve az olasz és külföldi minden szakos folyóiratokat is. Igen becses a XVI—XVIII. századbéli quarto és folió nagyságú kb. 5000 kötet; ritka kiadványok, melyek közül külön figyelmet érdemelnek az ókori latin-görög klasszikusok művei, héber szövegek, jogi és filológiai művek.

Az „*Emeroteca*” című rész a folyóiratok gazdag állományát foglalja magában, összesen 6832 sorozatot, 123.677 számmal, amelynek anyagát kb. 500 ezret meghaladó címet egy pontos jegyzék sorol fel. Külön ki kell emelni az operák, színdarabok, zeneművek gazdag gyűjteményét, továbbá orvostudományi kiadványok sorozatát.

A bibliofil látogatók számára rendkívüli élvezetet és okulást nyújt az a kollekció, amely a könyv külső művészi megjelenésének változatait mutatja be: a betűk formáiban, a nyomás tisztaságában, a papír finomságában, a rajzok ízlességében, a metszetek artistikus beállításában, a színek harmóniájában, a borítékok eleganciájában.

A *Biblioteca Comunale* háború utáni fellendülésének ékesen szóló bizonyítékai az 1947. év első felére vonatkozó statisztikai adatok. A könyvtár helyszíni olvasóinak száma 82.813 volt; új szerzemények vétel útján 4152, ajándék útján 5072. Az általános katalógus 47.462 új cédulával gyarapodott.

A nagymértékben emelkedett látogatásnak és gyarapodásnak következménye, hogy a Castello Sforzesco rendelkezésre álló helyiségei már szűknek bizonyultak az igények kielégítésére és a könyvek praktikus elhelyezésére. Ezért Milánó illetékes körei behatóan foglalkoznak a könyvtár megfelelőbb otthonának kérdésével. Komoly tervként merült fel az az elgondolás, hogy a város centrumához közeledő Via Francesco Sforza és Via Guastalla között fekvő XVIII. századbéli nemes barokk stílusú Sormani-palotát rendezik be Milánó városa könyvtárának méltó és végleges hajlékául.

M. o.

Angol könyvkiállítás.

A *British Council* 1946 május havában Budapesten angol könyvkiállítást rendezett. 200.000 példányszámban 2500 darab különböző angol könyv tanúsított az angol tudományos haladás, irodalomszeretet és virágzó könyvkultúra mellett. A rendkívül gazdag anyag részleteiben is csodálatos volt. A kezdők számára írt nyelvtanoktól kezdve, folytatva a magasfokú nyelvismereti tankönyveken, tündéri gyermekirodalmon, remek szépirodalmi kiadványokon, a *Britain in Pictures* angol élet és tájat felölelő sorozatán, egészen az orvostudomány, technika, fizika, társadalom és jogtudomány, gyarmati kérdés, vallásos, politikai és háborús irodalom változatos anyagáig megtalálható volt minden témakör.

A *British Council* a kiállított könyvanyagot a magyar közkönyvtáraknak és tudományos intézményeknek kedvezményes áron felajánlotta. A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtára a kiállított könyvanyagból 114 darabot igényelt. Nem volt abban a helyzetben, hogy a rendelkezésre álló költségvetési keretek között megvásárolhassa. Ezért a kultuszminiszter rendkívüli póthitelt eszközölt ki erre a célra. A *British Council* az igényelt könyv-

anyagból 54 darabot engedett át 113 angol font értékben. Ilyen úton sikerült könyvvállományunkat az angol irodalom értékes anyagának egy részével gyarapítani.

GÁSPÁR MARGIT.

Orosz-magyar kapcsolatok. Bemutató. 1946.

Még alig ocsudott a város az ostrom borzalmaiból, a Magyar Nemzeti Múzeum lövedékszággatta falain még számos seb tátongott, amikor az épületen belül, az élet lüktető erejének parancsszavára a Múzeum dolgozói, kulturális hivatásuknak megfelelően, komoly tudományos bemutatóra készültek. A felszabadulás után első megmozdulásunk volt ez, mely az új idők szellemében az étellel való kapcsolatot kereste, felismeréseként annak, hogy a tudományos munka eredményei nem lehetnek többé a haruspexek féltve őrzött titkai, hanem azoknak a széles népi rétegek közkinccseivé kell válniok.

Budán jóformán még el sem hallgatott az ágyúk moraja, amikor egy, múlt évtizedek mulasztását jóvátenni hivatott magyar-orosz kiállítás gondolata először felvetődött. Éreztük mindannyian a terv súlyát és jelentőségét, de láttuk annak nehézségeit s a felelősséget is, amelyet egy ennyire ismeretlen — szándékosan elhanyagolt, sőt ferdítésekkel, tudatos meghamisításokkal elhomályosított — problémakomplexusnak kiállítás formájában való feltárása jelentett. Lelkesedéssel láttunk munkához mégis, amikor kiderült, hogy részben a hivatkozott nehézségek, jórészt azonban technikai akadályok: az épület siralmas állapota, s az ostrom elől menekített anyag hozzáférhetelensége miatt, bár a munkálatok már szépen előrehaladtak, bemutatónk megrendezését el kellett halasztani.

Végre 1946 nyarán a Magyar Szovjet Művelődési Társaság ünnepi hetének keretében a már korábban elkészült, egy teljes esztendő kitaró munkájával kiegészült és megérett tervek alapján bemutatónkat mégis megnyithattuk. Lehetőségeink ezúttal is erősen korlátozottak voltak. A Nemzeti Múzeum e célra helyreállított két földszinti kiállítási termében kellett a szorgalmas munkával, tudományos eruditioval egybegyűjtött anyagot összezsúfolni. Bemutatónk az orosz és a magyar föld természeti adottságaiban s a két nép ezeken épülő anyagi kultúrájában mutatkozó egyezésekkel kezdődött. A talajtani azonosság, éghajlati azonosságok, hasonló növény- és állatvilágot hoztak létre. Ezek az adottságok, valamint a két nép hosszantartó, békés érintkezései a népi műveltség-anyag azonosságát, illetőleg rokonságát eredményezték. E kapcsolatokat a Természettudományi s a Néprajzi Múzeumnak a Földtani Intézet talajmintáival és térképeivel kiegészített gazdag anyaga dokumentálták.

A két nép történeti kapcsolatait a Történeti Múzeum, illetőleg az Országos Levéltár volt hivatva illusztrálni. Előbbi tárgyi emlékeivel a Kr. e. 600-tól Kr. u. 896-ig terjedő korszak, utóbbi okleveles és egyéb iratanyagával a magyar honfoglalástól csaknem napjainkig terjedő évszázadok kapcsolatait mutatta be. E levéltári anyagban, melyhez Budapest Székesfőváros Levéltára értékes darabokkal járult, a rendelkezésre álló források természeténél fogva, az állami és politikai élet fordulatainak emlékei jutottak kényszerítőleg túlsúlyba, kidomborítván azt a sorsközösséget, mely a két nép történetében — közös ellenségek ellen folytatott önvédelmük során — a középkortól kezdve mutatkozott. A parallelitás már a keleti lovas-nomád népek: besenyők, kúnok, mongolok elleni orosz és magyar küzdelmekben észlelhető, de végigkísérhető a Törökbirodalom elleni három évszázados háborúkon s a nyugatról fenyegető német